

Lounais-Suomen Martat ry:n toimintasuunnitelma 2022

Hyvästä arjesta parempi maailma: Lounais-Suomen Martat ry:n toimintasuunnitelma 2022

Martat on kotitalousneuvontajärjestö, jonka tehtävänä on edistää kotien ja perheiden toimivaa ja kestävää arkea. Strateginen lupauksemme on tehdä arjen tekoja huomista varten. Toiminnassamme korostuvat käytännölliset ja vaikuttavat ratkaisut. Kotitalous- ja puutarha-asiantuntijamme toimivat yhdessä marttojen kanssa kestävän kulutuksen käytännön ratkaisujen lähettiläinä ja neuvonnallamme saamme ihmiset muuttamaan arjen valintojaan kestävämpään suuntaan.

Vuosi 2022 on marttajärjestön strategiakauden kolmas vuosi. Toimintasuunnitelma edistää marttajärjestön strategian toteutumista. Toiminnan lähtökohtia ovat strategian lupaukset ja strategiset tavoitteet. Toiminnallemme tärkeitä periaatteita ovat yhdessä tekemisen ilo, kestävät valinnat ja avoimuus. Martoissa ammattilaiset ja jäsenet, martat, toimivat rinta rinnan. Tavoitteemme ja vuoden 2022 teema ovat kaikkien marttojen, marttayhdistysten, marttapiirien ja Marttaliiton yhteisiä. Kutsumme yhteistyökumppanimme ja kaikki Suomessa asuvat mukaan edistämään tavoitteitamme.

Vuoden 2022 teemana kohtaaminen ja yhdenvertainen arki

Meistä jokaisen elämä on täynnä kohtaamisia: työssä, kotona, vapaa-ajalla, kaupassa ja kadulla. Marttatoiminnan ydin on kohtaamisissa, yhdessä tekemisessä ja yhdessä oppimisessa. Haluamme kokea olevamme osa yhteisöä ja toisillemme läsnä. Koronaepidemian hellittäessä kohtaamisten voima on valtava. Aidolla, empaattisella kohtaamisella voi rakentaa paljon hyvää.

Martat kohtaavat ja mahdollistavat kohtaamisia niin ammatillisessa neuvonnassa kuin yhdistyksissäkin. Hyväksyvä ja arvostava katse, nähdäksi ja kuulluksi tuleminen sekä näkeminen ja kuuleminen ovat kohtaamisen avaimia. Tänä vuonna kannustamme kiinnittämään kohtaamiseen erityistä huomiota. Strategiamme mukaisesti mahdollistamme erilaisia, vaikuttavia ja sisältölähtöisiä kohtaamisia.

Ammatillisella neuvonnallamme ja yhdistyksissä mahdollistamme toimijuuden, yhdessä tekemisen ja yhteisöllisyyden kaikille iästä, sukupuolesta ja muusta taustasta riippumatta. Tänä vuonna vahvistamme yhdenvertaisuutta toiminnassamme ja näytämme sen viestinnässämme. Haluamme, että yhdenvertainen kohtelu ja yhdenvertainen kohtaaminen ovat marttatoiminnan ytimessä. Kerromme, että marttailu kuuluu kaikille.

Kotitalousneuvonnalla tekoja huomisen hyväksi

Kotitalousneuvonta tarjoaa erilaisille kohtaamisille monia mahdollisuuksia kasvokkain ja digitaalisissa kanavissa. Kun kursseilla tehdään yhdessä ruokaa tai pohditaan kestävään arkeen, pihan hoitoon, asumiseen, kuluttamiseen tai kodinhoitoon liittyviä tekoja tai kun istutaan yhdessä ruokapöydän ääreen nauttimaan hyvästä ruoasta tai kun vaikutetaan ja kampanjoidaan kestävien elämäntapojen, taloudellisen osaamisen ja yhdenvertaisuuden puolesta, koetaan yhteenkuuluvuutta, osallisuutta ja hyvää oloa.

Kasvokkaista neuvontaamme täydentävä digitaalinen neuvonta on helposti kaikkien saavutettavissa. Tarjomme uusia keinoja ratkaista arjen pulmia ja innostamme kokeilemaan uusia toimintatapoja omassa arjessa. Neuvoja ja inspiraatiota löytyy sosiaalisen median kanavillamme, martat.fi-sivuston Marttakoulusta, Martan koti ja keittiö -sarjan aineistosta, Kysy martalta -chatistä, MartatTV:stä, Martta-akatemiasta, Martta-apista ja Martat-lehdessä.

Marttojen kestävä arjen neuvonnassa korostetaan kohtuullista kulutusta ja matkaa kohti 1,5 asteen elämäntapaa. Neuvonnassa tuomme konkreettisesti esille, millaisia muutoksia ja valintoja arjessa ja kulutuksessa tarvitaan, jotta pääsemme kestäväälle tasolle luonnonvarojen kulutuksessa ja hiilijalanjäljessä. Jokainen voi tehdä omia, itselleen mahdollisia kestäviä ratkaisujaan arjessa.

Tavoitteet

- Kestävä ja kohtuullinen kulutus, kiertotalous ja ihmisten terveys lisääntyvät.
- Kestävät ja terveelliset ruokavalinnat sekä ruoanvalmistustaidot vahvistuvat.
- Kestävä asuminen ratkaisuja otetaan käytäntöön.
- Kotitalouksien omatoiminen varautuminen vahvistuu.
- Puutarhanhoito on aiempaa vastuullisempaa ja kestävämpää ja se tukee kotipihan monimuotoisuutta.
- Luonnontuotteiden kerääminen ja käyttö lisääntyy.
- Luonnon monimuotoisuus vahvistuu.
- Ihmisten arjen hallinta ja kädentaidot vahvistuvat.
- Yhdenvertaisuus vahvistuu.
- Kotitaloustyön arvostus lisääntyy ja kotityöt jakautuvat tasapuolisemmin.

Toimenpiteet

- Marttapiiri ja yhdistykset tarjoavat arkea helpottavia, elämyksiä tuottavia ja osallistavia neuvontapalveluita. Järjestämme kestäviin ruokavalintoihin ja -tapoihin, arjen kemikaaleihin, kohtuulliseen kuluttamiseen, vastuullisten tekstiilien kuluttamiseen, asumiseen ja puutarhaan liittyviä kursseja ja tapahtumia. Opetamme ruoanvalmistustaitoja.
- Kohtaamisia ja yhdenvertaisia neuvontapalveluita mahdollistetaan lähineuvonnan lisäksi etäneuvonnalla ja esteettömyyden huomioimisella.
- Neuvontaa on tarjolla avoimesti kaikille, kohdennetusti jäsenillemme eli martoille ja erityistä tukea tarvitseville.

Ruoka ja ravitsemus

Martat kannustavat tekemään kestäviä ja terveellisiä ruokavalintoja. Kasvisten, erityisesti juuresten ja palkokasvien ja kotimaisen kalan käytön lisääminen, eläinperäisten raaka-aineiden kulutuksen, erityisesti punaisen lihan ja ruokahävikin vähentäminen pienentävät ruoan ympäristökuormaa. Neuvontamme pohjana ovat vuonna 2022 uudistuvat suomalaiset ravitsemussuositukset, joissa keskeisenä teemana on kestävyys. Edistämme taitojen oppimista, itsetekemistä ja kehopositiivisuutta. Martat arvostavat ruokaa ja yhdessä syömistä. Martoilta ilmestyy leivontakirja yhteistyössä Gummeruksen kanssa.

Luonnontuotteet

Luonnontuotteiden, marjojen, sienien ja yrttien, kerääminen on osa resurssiviisasta ruokajärjestelmää ja tärkeä osa kestävästä elämäntapaa. Martoilla on tärkeä rooli huolehtia, että luonnontuotteiden keräämisen perinne säilyy ja vahvistuu. Vahvistamme asiantuntijoiden ja vapaaehtoisten luonnontuotteiden, marjojen, sienien ja yrttien tuntemista ja lisäämme keräämistä ja käytön osaamista. Marttaliitto järjestää asiantuntijoille luonnonyrttikoulutuksen ja vapaaehtoisille sienimarttoille alueellisia koulutuksia. Marttapiiri järjestää yhdessä sienimarttojen kanssa tapahtumia ja neuvontaa Marttojen sienipäivänä 27.8. ja sieniviikolla 28.8.-4.9. Jatkamme yhteistyötä ja yhteisiä sieniretkiä Suomen Ladun kanssa.

Puutarha

Marttojen puutarhaneuvonnan teemana on monimuotoinen, kestävä ja syötävä kotipiha. Kannustamme tutustumaan omaan pihaan ja tarkastelemaan pihaa toimivana kokonaisuutena, sekä osana ympäristöä ja monimuotoista luontoa. Korostamme huolellisen pihan suunnittelun ja perustamisen sekä kasvien ja maan hoidon ja kestävien valintojen merkitystä. Valikoimme kotimaisia, kestäviä ja turvallisia kasveja. Puutarhan hoidossa käytämme luonnonmukaisia tapoja. Korostamme maan hoidon, kompostoinnin, kierrätyksen ja ravinteiden kierron merkitystä. Neuvomme käyttämään eloperäisiä lannoitteita, ennaltaehkäiseviä kasvin-suojelutapoja ja ekologista veden talteenottoa ja kastelua.

Osana kansallista ruokaturvaa sekä huoltovarmuutta on tärkeää myös kehittää kotitarveviljelyä. Ruoan kasvattaminen itse auttaa ymmärtämään mistä ja miten ruoka tulee ja se motivoi pienentämään myös ruokahävikkiä. Kannustamme kasvattamaan lähiruokaa piholla ja parvekkeilla. Ketjukoulutuksilla vahvistamme marttojen kotitarveviljelytaitoja pitkäaikaisten kriisien varalle.

Teemme yhteistyötä Puutarhaliiton kanssa teemalla ”Vie ystävä puutarhaan” ja olemme Avoimet puutarhat -tapahtuman yhteistyökumppani.

Asuminen ja kohtuullinen kulutus

Asumisen hiilijalanjäljen pienentäminen edellyttää tietoa kestävästä energiaratkaisuista ja taitoa pienentää energiankulutusta. Asumisen ja kodinhoidon ympäristövaikutuksiin pyritään vaikuttamaan energiankulutusta ja jätteiden syntyä vähentämällä sekä kierrätystä lisäämällä. Lisäämme kuluttajien osaamista ja sitoutumista muovien lajitteluun, kertakäyttömuovien kulutuksen vähentämiseen ja roskaamisen vähentämiseen. Myös järkevät kulutus- ja tekstiilivalinnat vievät kohti hiilineutraalia asumista. Herätämme keskustelua ja lisäämme tietoa arjen kemikaaleista ja niiden vaikutuksista terveyteen ja ympäristöön ja ilmastonmuutokseen.

Kohtuullisen kulutuksen sisällöissä hyödynnetään laskelmia kohtuullisen kulutuksen viitebudjettien hiilijalanjäljistä. Taloudenhallintaa sisällytetään kurssitoimintaan ja viestintään.

Varautuminen

Neuvonnalla ja arjen taitojen opettamisella vahvistetaan kansalaisten kykyä selviytyä ja varautua erilaisiin arjen häiriötilanteisiin, kuten sairastumiseen, sähkökatkoon, lakkoihin, luonnonilmiöihin ja muihin yhteiskunnan häiriö- ja poikkeustilanteisiin. Opastamme omatoimista varautumista, kotivaraa ja kotitarveviljelyä sekä viestimme niiden merkityksestä. Lisäämme ihmisten ymmärrystä pitkäkestoisen varautumisen tarpeellisuudesta. Neuvonnan tukena ovat päivittyneet kolmen päivän kotivara ja 72tuntia -aineistot. Piiri antaa neuvontaa varautumisesta, järjestää vapaaehtoisille ketjukoulutuksia ja osallistuu alueelliseen verkostotyöhön. Vapaaehtoiset martat opettavat varautumistaitoja.

MARTTAILUVIIKOLLA PERUSTETAAN VIJELYLAATIKOITA

Kotipiha on keskeinen arjen toimintaympäristö ja tärkeä osa kotia. Itse kasvatettu ja poimittu ruoka kuuluu hyvään ja kestäväan arkeen. Marttailuviikolla kannustamme kasvattamaan ekologista ja terveellistä lähiruokaa piholla ja parvekkeilla.

Tavoitteet

- *Vahvistaa luontosuhdetta ja lisätä kotipihojen monimuotoisuutta.*
- *Kannustaa kasvattamaan ekologista ja terveellistä lähiruokaa piholla ja parvekkeilla.*
- *Vahvistaa kotitarveviljelytaitoja ja osaamista pitkäkestoisten kriisin varalle, lisätä terveellistä ravitsemusta sekä ruoan ja luonnon arvostusta.*

Toimenpiteet

- *Marttailuviikon 16.-22.5. yleisötapauhtumissa ja marttailloissa neuvotaan viljelylaatikon perustamista, kasvattamista ja hoitamista.*
- *Puutarha, ympäristö- ja ruokamartat, yhdistykset ja piiri toteuttavat neuvontatilaisuuksia, marttailtoja ja tapahtumia, joissa opastetaan viljelylaatikon perustamisessa, kasvattamisessa ja hoitamisessa.*
- *Piiri järjestää martoille ketjukoulutusta.*
- *Marttailuviikon teema näkyy Martta-akatemiassa, marttakoulussa ja sosiaalisen median kanavilla.*
- *Viljelylaatikko voi myös olla marttayhdistyksen yhteinen kesäprojekti.*
- *Marttailuviikolla julkaistaan vuoden vihannes -kilpailu, jonka voittajat palkitaan syksyllä Maailman suurimmassa marttaillassa.*

Sujuva arki: Neuvontaa eri kohderyhmille

Toteutamme kotitalousneuvontaa kohdennetusti eri kohderyhmille yhteistyössä kumppaniemme ja rahoittajiemme kanssa. Tuemme neuvonnallamme niitä, jotka erityisesti tarvitsevat tukea ja vähennämme yhteiskunnan eriarvoisuutta. Neuvontaa kohdennetaan lapsille ja lapsiperheille, nuorille, maahanmuuttajille, mielenterveys- ja päihdekuntoutujille sekä rikostaustaisille ja heidän läheisilleen sekä martoille.

Tavoitteet

- Kohdennettu neuvonta voimaannuttaa, vahvistaa arjen taitoja, kohentaa arkirytmiä, lisää käden taitoja ja yhdessä tekemistä sekä vahvistaa sosiaalisia taitoja ja osallisuutta sekä edistää yhdenvertaisuutta ja kestävää kehitystä.
- Kohdennetun neuvonnan sisällöissä huomioidaan kestävä ja kohtuullinen kulutus, talousosaaminen, kodinhoito ja varautuminen.
- Osaamisen tunnistaminen osana kohdennettua neuvontaa kehittyy.

Arki sujuvaksi

Arki sujuvaksi -toiminnan kohderyhmänä ovat työpajanuoret, mielenterveys- ja päihdekuntoutajat, maahanmuuttajat ja heidän perheensä sekä rikosseuraamusasiakkaat. Tavoitteena on osallistujien arjen

taitojen vahvistuminen ja sosiaalisten taitojen kohentuminen, maahanmuuttajien kursseilla lisäksi suomen kielen arkisanaston lisääntyminen. Tärkeimmät valtakunnalliset kumppanit ovat Into ry, Rikosseuraamuslaitos ja Kriminaalihuollon tukisäätiö. Toimintaa rahoittaa sosiaali- ja terveysministeriö Veikkauksen tuotolla.

Lapsiperheiden arjen tukeminen

Marttajärjestö tukee pikkulapsiperheiden arkea ja vahvistaa hyvinvointia kotitalousneuvonnalla. Kehitämme ja tuotamme lapsiperhetoimintaa alueellisesti ja valtakunnallisesti. Toiminnan kohderyhmänä ovat perheet, joissa nuorin lapsi on alle 1,5-vuotias ja tarvetta arjen hallinnan taitojen kehittämiseksi. Perheiden arkea tuetaan luennoilla, kursseilla ja kurssisarjoilla sekä neuvonnallisilla kotikäynneillä. Toimintaa toteutetaan sekä kasvokkain että etäyhteyksiä hyödyntäen. Toiminnassa tehdään alueellista ja valtakunnallista yhteistyötä mm. kuntien ja järjestöjen kanssa. Lisäksi olemme mukana kehittämässä valtakunnallista perhekeskustoimintaa. Toimintaan rahoittaa sosiaali- ja terveysministeriö Veikkauksen tuotolla.

Viekas

Viekas LIFE -vieraslahjahanke (2018–2023) on vieraslahjien kartoitukseen, torjuntaan ja tietoisuuden levittämiseen keskittyvä hanke. Hanketta johtaa ja koordinoi Suomen Luonnonsuojeluliitto. Marttojen lisäksi hankkeen muita yhteistyökumppaneita ovat Luonto-Liitto, Luonnonvarakeskus, Luonnontieteellinen keskusmuuseumo sekä Jyväskylän ja Riihimäen kaupungit. Hankkeen päärahoittaja on EU:n LIFE-ohjelma. Vuonna 2022 Marttaliitto järjestää verkkoluentoja ja -koulutuksia sekä Chat-neuvontaa ja Vieraslahjit-verkko-opintoja. Piiri järjestää alueellisia luentotilaisuuksia. Martat toimivat hankkeessa tiedon välittäjinä, verkostoituvat oman paikkakuntansa muiden toimijoiden kanssa, järjestävät marttailtoja ja muita tapahtumia sekä innostavat ja opastavat vieraslahjien kartoitukseen ja torjuntaan.

Karjalan Kulttuurirahaston ruokakulttuurihanke

Karjalan Kulttuurirahaston tukeman hankkeen tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa Karjalan rikasta ruokakulttuuria ja kädentaitoja pitämällä ruoka- ja leivontakursseja. Toiminta suunnataan lapsille ja nuorille.

Emäntäkoulutuksen -projekti

Projektin tavoitteena oli tarjota emännille neuvoja ja vinkkejä oman arjen helpottamiseen. Hankkeen tärkeänä tehtävänä on myös tuoda kouluttautumisen- ja virkistysmahdollisuus lähelle emännän kotia, tarjota emännille mukavaa yhdessäoloa ja virkistystä raskaan työn vastapainoksi sekä tarjota emännille mahdollisuus vertaistukeen sekä keskusteluun muiden alueen emäntien kanssa. Projektin toiminta-alueena on Varsinais-Suomessa sijaitsevat maaseutuyhdistykset. Projektia rahoittaa Varsinais-Suomen Emäntäkoulutuksen kannatusyhdistys.

Arkiunelmia kylissä ja kortteleissa

Lounais-Suomen Marttojen hallinnoimassa Arkiunelmia kylissä ja kortteleissa -hankkeessa kehitetään ja järjestetään työttömien ja osatyökykyisten sekä erityisryhmänä alle 30-vuotiaiden nuorten hyvinvointia lisääviä toimintoja alueilla, joilla lähipalvelut ovat vähäisiä. Toiminta-alueet ovat Raision Petäsmäki, Turun Halinen ja Jäkärä sekä Suur-Salon alueella Kisko ja Perniö. Rahoitus: Stea, Lounais-Suomen Martat

Arjen kätköt

Hankekuntien asukkaita innostetaan ja perehdytetään geokätköilyn harrastamiseen, geokätköjen tekemiseen sekä niistä huolehtimiseen järjestämällä kyläiltoja ja teemallisia tapaamisia. Toiminnan tuloksena

syntyy alueelle uusien geokätköjen verkosto ja vapaaehtoisia alueen asukkaita on perehdytetty omien kätköjen suunnitteluun, niiden toteuttamiseen sekä niistä huolehtimiseen. Geokätköily-teemalla hanke osallistuu alueen kylätapahtumiin.

Lisäksi hankkeen toimintaan kuuluu esimerkiksi kylätaloille toteuttavien mysteerihuoneiden ja tehtäväratojen suunnittelu ja toteuttaminen siten, että niistä tehdään liikkuvan palvelun konsepti: Kylätaloille ja muihin kylien kokoontumispaikkoihin voidaan pystyttää pop up -mysteerihuoneita ja -tehtäväratoja, ja kutsua näin mukaan erityisesti lapsia ja nuoria.

Keskeistä hankkeen toiminnassa on, että geokätköihin, mysteerihuoneisiin ja tehtäväratoihin liittyvät tietosisällöt liittyvät. Rahoitus: Varsin hyvä ry (Leader), Lounais-Suomen Martat

Maailman suurin marttailta juhlii 13.9 kohtaamisia ja syksyn satoa. Kun martat kokoontuvat samaan aikaan eri puolilla Suomea, pöytiin nostetaan kasvimaiden ja luonnon parhaat antimet. Sadonkorjuuperinne kohtaa Maailman suurimmassa marttaillassa modernit ideat, itse kasvatetun ja säilötyn. Tärkeintä on kuitenkin yhdessä syöminen.

Tavoitteet

- *Luonnon ruokakasvien kerääminen ja käyttö lisää arvostusta ruokaa kohtaan ja kehittää luontosuhdetta.*
- *Luonnossa liikkuminen kohentaa kuntoa ja vaikuttaa terveyteen ja hyvinvointiin.*
- *Puolet marttayhdistyksistä osallistuu Maailman suurimpaan marttaillaan.*
- *Tapahtumat innostavat uusia ihmisiä mukaan marttoihin.*
- *Tapahtumien yhteydessä martat ja tapahtuma teema näkyvät mediassa.*

Toimenpiteet

- *Marttaliitto ja piiri kutsuu kaikki alueensa yhdistykset mukaan Maailman suurimman marttaillan toteutukseen. Martat kokoontuvat saman päivänä eri puolilla Suomea yhteisiin sadonkorjuujuhliin.*
- *Maailman suurimman marttaillan tapahtumissa ovat esillä sienet ja marjat sekä kotitarveviljely ja säilöntä.*
- *Marttaliitto tuottaa Maailman suurimman marttaillan materiaalin, jossa on yhteisen ohjelman toteutukseen tarvittavat toimintaohjeet, neuvonta- ja markkinointimateriaalia sekä vinkkejä illan järjestämiseen.*
- *Sadonkorjuujuhliin kuuluu olennaisena osana myös yhdessä syöminen. Marttaliitto tuottaa piirien ja yhdistysten sadonkorjuujuhliin ohjelma- ja menuehdotuksen.*
- *Jokainen marttayhdistys voi muokata marttaillasta itselleen sopivan. Maailman suurin marttailta voi olla kaikille avoin, yhdistyksen sisäinen tai useamman yhdistyksen yhdessä järjestämä tapahtuma.*
- *Tapahtumissa vaihdetaan itselle ylimääräistä satoa, hilloja ja vaikkapa kuivattuja sieniä.*
- *Maailman suurimmassa marttaillassa julkaistaan valtakunnallisen Vuoden vihannes-kilpailun voittaja.*

Innostavaa ja kiinnostavaa marttatoimintaa

Martat on vahva yhteisö, jossa tehdään ja opitaan yhdessä. Järjestön voima on jäsenissä, yhdistyksissä ja toimintaryhmissä. Järjestötoiminnan kehittämisen tavoitteena on innostava ja kiinnostava marttatoiminta, johon halutaan tulla ja jossa halutaan olla mukana. Marttailussa korostuukin yhdessä tekemisen ilo. Haluamme saada nykyistä suuremman joukon toimimaan marttojen tavoitteiden ja arvojen mukaisesti sekä ilmastokestävyyden ja kohtuullisuuden puolesta. Martat tekevät hyvää minulle, meille, lähiyhteisölle ja maailmalle.

Tavoitteet

- Marttajärjestön jäsenyys koetaan kiinnostavaksi. Mukaan tulee enemmän uusia jäseniä, kuin mitä järjestöstä erotaan.
- Koronaepidemian helpottaessa ja ihmisten suunnitellessa vapaa-aikaansa uudennlaisista lähtökohdista, marttatoiminta koetaan mielekkäänä harrastuksena ja yhteisönä, johon halutaan tulla mukaan.
- Yhdistyksillä on hyvät edellytykset toimia.
- Marttailu mahdollistaa erilaisia, vaikuttavia ja sisältölähtöisiä kohtaamisia.
- Valtakunnalliset teemat ja tapahtumat innostavat marttayhdistyksiä järjestämään marttailtoja ja tapahtumia.
- Martoissa on kiinnostavia tapoja toimia vapaaehtoisena ja järjestö tarjoaa uudennlaisia vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia.
- Yhdistysten toimintakulttuuri on avoin, vieraanvarainen ja yhdenvertaisuutta vaaliva. Toimintaan on helppo tulla mukaan ja jokaiselle löytyy oma tapa olla martta.

Toimenpiteet

- Marttaliitto tukee marttapiirien ja yhdistysten toimintaa tekemällä valmiin toimintasuunnitelmapohjan, jossa näkyvät vuoden keskeiset toiminnot ja painopisteet. Piiri järjestää yhdessä vertaismarttojen kanssa alueellisia toiminnansuunnitteluiltoja. Toiminnansuunnittelulla vahvistetaan järjestön yhteisten teemojen ja tapahtumien valtakunnallista toteutumista.
- Marttaliitto tuottaa valtakunnallisten tapahtumien ohjeistuksen lisäksi marttailan malleja ja ideoita vuoden keskeisimmistä teemoista tukien niillä kiinnostavan yhdistystoiminnan tekemistä.
- Martat.fi-sivujen Yhdistyskanava on marttayhdistysten tietopankki. Yhdistyskanavaa päivitetään säännöllisesti ja sieltä löytyvät muun muassa vuoden valtakunnallisten tapahtumien ohjeet ja monennlaisia ideoita marttailtoihin.
- Järjestöviestintä levittää toimivia käytänteitä ja onnistumisia. Marttaliiton yhdistyskirje välittää ajankohtaista tietoa. Piirin jäsenkirje välittää lisäksi alueellista tietoa.
- Marttayhdistysten puheenjohtajien toinen valtakunnallinen verkkokoulutusryhmä käynnistyy ja koulutuksen myötä yhdistykset saavat toisistaan vertaisverkoston. Piiri kouluttaa alueensa yhdistyksiä ja tarjoaa kohtaamisen paikkoja. Marttayhdistysten hallituksen jäsenille on tarjolla ajantasaisia materiaaleja.
- Piiri järjestää yhdistyksille ketjukoulutuksia vuoden teemoista.
- Vuoden suurimmat valtakunnalliset tapahtumat ovat Marttailuviikko ja Maailman suurin marttailta on sadonkorjuujuhlat. Heinäkuussa vietetään Martan päivää, syyskuun alussa tehdään sieniretkiä yhteistyössä Suomen Ladun kanssa ja jo perinteeksi muodostuneeseen tapaan Lokakuu on puurokuu.
- Marttayhdistysten yhdenvertaisuussuunnitelma valmistuu ja yhdistyksille tehdään yhdistysmateriaali toiminnan ideointiin ja toteuttamiseen.
- Marttajärjestö on kumppanina mukana HelsinkiPridessä. Marttaliitto ja piiri kannustaa yhdistyksiä mukaan alueellisiin tapahtumiin. Marttajärjestö osallistuu myös Rasisminvastaiseen viikkoon.
- Vapaaehtoisille järjestetään koulutusta ja heille on tarjolla kiinnostavia tehtäviä. Sisältövapaaehtoisille eli ruoka-, puutarha-, sieni-, ympäristö-, media-, käsityö-, kansainvälisille ja vertaismartoille tehdään kiinnostavia ja uuden oppimisen mahdollistavia sisältöjä.
- Piiri tukee monikulttuuristen ja yhdenvertaisuutta edistävien toimintaryhmien perustamista alueensa.

- Yhdistysten jäsenhankintaa tuetaan innostavilla materiaaleilla. Yhdistyksille järjestetään valmennusta jäsenhankintaan ja -pitoon.
- Vuonna 2020 toteutetun jäsenkyselyn ja 2021 toteutettavien yhdistyskyselyn ja eronneille jäsenille tehdävän kyselyn tuloksia hyödynnetään kehittämisessä ja toiminnassa vastataan niissä nousseisiin tarpeisiin.

KÄSITYÖTOIMINNASSA TEHDÄÄN RYIJYÄ

Käsityöt ovat osa monen marttayhdistyksen toimintaa ja eri puolilla Suomea toimii yhdistysrajat ylittäviä Kässämarttaryhmiä ja Kässäkahviloita. Marttailloissa, kässäleireillä tai Kässäkahviloissa tehdään ja opitaan yhdessä sekä siirretään osaamista ihmiseltä ja sukupolvelta toiselle. Käsityöyhteisöllisyys näkyy myös sosiaalisen median ryhmissä, joissa jaetaan ideoita ja kuvia. Käsityötoiminta perustuu vertaisuuteen ja yhdessä oppimiseen, kokeilemiseen ja onnistumisen kokemuksiin. Samalla opitaan arvostamaan omaa osaamista ja luovuutta. Vuoden teemana ovat ryijyt.

Tavoitteet

- *Käsityötoiminta innostaa harrastamaan käsitöitä yhdessä ja elvyttää käsillä tekemisen taitoa.*
- *Käsityötoiminta kutsuu mukaan Marttoihin. Käsitöiden ympärillä kohdataan ja koetaan yhteisöllisyyttä.*
- *Marttojen käsityötoiminnassa opetellaan yhdessä onnistumisen kokemuksia tarjoava taito.*
- *Kädentaidot auttavat tekemään valintoja kestävään arkeen. Kun osaa itse tehdä, korjata tai tuunata, voi säästää rahaa ja luontoa.*

Toimenpiteet

- *Vuoden teemasta, ryijystä, tehdään monenlaisia variaatioita. Ryijy sopii koruksi, seinälle, nukkekodin matoksi, joulukuusen koristeeksi, pannunaluseksi tai vaikkapa tuolin päälle. Ryijyn voi tehdä kierrätystarvikkeista tai vaikkapa luonnonmateriaaleista – vain luovuus on rajana. Ryijyn voi pitää itsellä tai antaa lahjaksi.*
- *Miniryijyistä tehdään kortteja, joilla kutsutaan mukaan Marttoihin. Kortit toimivat kutsuina vaikkapa marttailtaan ja kässäkahvilaan, jossa opetellaan miniryijyn tekemistä.*
- *Marttayhdistykset ja kässäryhmät toteuttavat tehdyistä ryijyistä näyttelyitä ja pienistä yksittäisten marttojen tekemistä paloista voidaan koota yhteen isoja ryijyjä.*
- *Martat-lehdessä ja Martat.fi-sivujen Marttakoulussa julkaistaan ohje ryijyn tekemiseen ja ideoita erilaisiin variaatioihin.*
- *Marttaliitto perustaa ideoiden ja tehtyjen ryijyjen jakamista varten Facebook-ryhmän.*

Muu piirin toiminta

Marttojen työelämäpalveluihin kuuluu työllisyyttä edistäviä palveluita ja tukitoimia. Marttojen Arkiapu, palvelumanageripalvelu, kuntouttava työtoiminta sekä tukityöllistäminen ovat osa Marttojen työelämäpalveluita. Palkkatukipaikkoja tarjotaan iltapäiväkerhotoiminnassa, Arkiavussa, siivouksessa sekä toimistotyössä. Palveluihimme sisältyy koulutus- ja ohjaustoimintaa, joiden avulla pitkäänkin työttömänä olleet henkilöt voivat kehittää osaamistaan ja löytää paikkansa työelämässä.

Kuntouttava työtoiminta

Kuntouttava työtoiminta tuotetaan Turun kaupungille ostopalveluna. Kuntouttavan työtoiminnan ryhmiä pidettiin vuoden aikana kaksi. Iltapäiväkerhoissa, arkiavussa sekä toimistotyössä oli henkilöitä myös yksilökuntoutuksessa. Kuntouttavassa työtoiminnassa on pystytty luomaan Marttamalli, jolla on onnistuttu kohentamaan osallistujien elämän hallintaa kokonaisuutena (arjen hallinnan taidot, sosiaaliset taidot, kognitiiviset taidot, työelämävalmiudet). *Rahoitus: Varsinais-Suomen Elykeskus, Turun kaupunki*

Marttojen Arkiapu

Arkiapu tarjoaa vähävaraisille vanhuksille apua arjen askareisiin Turussa ja Salossa. Arkiavustajina toimivat palkkatuetut henkilöt, jotka samalla saavat mahdollisuuden tutusta ja kokeilla uutta suuntaa omalle työelämälle. *Rahoitus: TE-toimisto, Salon kaupunki, asiakasmaksut*

Iltapäiväkerhotoimintaa jatketaan Turussa mukauttaen toimintaa kerhomaksujen ja palkkatukirahoituksen antamien mahdollisuuksien mukaisesti. Aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoaa ensi-, tois- ja alkuluokkalaisille turvallista ja monipuolista iltapäivätoimintaa, jossa korostuvat Marttajärjestön tavoitteet eli kotien hyvinvoinnin tukeminen sekä käden- ja kotitaloustaitojen ja ympäristötietouden välittäminen lapsille. Lisäksi painotamme lapsen oikeutta lapsuuteen ja sosiaalisten taitojen kehittymiseen sekä tarjoamme mahdollisuuden monipuoliseen vapaa-ajan toimintaan. Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet (OPH 2011) ja Turun aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma ohjaavat toiminnan järjestämistä. Toimintaa koordinoi ja valvoo Turun kaupungin sivistystoimiala.

Kansainvälinen toiminta edistää kestävästä kehitystä ja yhdenvertaisuutta

Marttaliiton kansainvälinen toiminta edistää haavoittuvassa asemassa olevien tyttöjen ja naisten asemaa tarjoamalla mahdollisuuden opiskella, elättää itsensä, tehdä omia valintoja ja puolustaa omia oikeuksiaan. Kotitalous-, ravitsemus- ja yrittäjyysneuvontaa annetaan köyhille, vammaisille, syrjäseudulla asuville ja vähän koulutetuille tytöille ja naisille Saharan eteläpuoleisessa Afrikassa. Yhdenvertaisuustavoitteidemme mukaisesti aloitamme heistä, jotka ovat kaikkein vaikeimmassa asemassa.

Kattojärjestömme International Federation for Home Economics antaa mahdollisuuden oppia ja jakaa yhdenvertaisuuden edistämiseen liittyvää kotitalousosaamista kansainvälisissä verkostoissa. Vuonna 2022 järjestetään Atlantassa USA:ssa IFHE:n maailmankongressi.

Tavoitteet

- Teemme tyttöjen ja naisten aseman parantamiseksi entistä vaikuttavampaa kehitysyhteistyötä köyhimmässä maissa yhdessä paikallisten ja suomalaisten kumppaniemme kanssa.
- Aktiivinen viestintä kehitysyhteistyöstä kiinnostaa marttoja ja suurta yleisöä sekä innostaa lahjoittamaan hankkeisiin.
- Martat ovat kiinnostuneita verkostoitumaan kansainvälisesti ja osallistuvat aktiivisesti Marttaliiton järjestämiin matkoihin, kun se on jälleen mahdollista.
- Kotitalousalan osaamisemme on entistä paremmin kansainvälisten kotitalousalan toimijoiden tiedossa ja yhteistyö toimijoiden välillä vahvistuu.

Toimenpiteet

- Laajennamme ja syvennämme Etiopian ja Malawin kehitysyhteistyöhankkeita.
- Marttaliitto käynnistää vähiten kehittyneisiin maihin kuuluvassa kohteessa uuden kehitysyhteistyökumppanuuden käyttäen hyväksi yhteistyöverkostojamme Suomessa ja kansainvälisissä järjestöissä. Hanke suunnitellaan tulevan hankekumppanin toiveita kunnioittaen ja Marttaliiton strategisia tavoitteita noudattaen.
- Koulutamme marttoja ja viestimme heidän kanssaan ja heille. Väestöliiton kanssa toteutettava Seksuaalikasvatus kestävän kehityksen näkökulmasta -viestintähanke lisää tietoa seksuaalioikeuksista osana kansainvälistä kehitystä.
- Piirin henkilökunta ja luottamushenkilöt viestivät aktiivisesti järjestön kehitysyhteistyöstä ja sen tuloksista piirin kokouksissa ja marttojen tapaamisissa sekä suurelle yleisölle esitellessään järjestön toimintaa. Viestinnän yhteydessä esitetään vetoamus lahjoittaa Marttojen omaan kehitysyhteistyöhön.
- Piiri tukee kehitysyhteistyöstä viestiviä marttoja näiden työssä ja vahvistaa heidän verkostoaan.
- Marttaliitto osallistaa piirien työntekijöitä kansainväliseen toimintaan matka-apurahoilla ja korvaamalla työntekijöiden kehitysyhteistyöhön antamaa työpanosta.

Viestintä vahvistaa vuorovaikutusta

Piirin viestintä tukee kotitalousneuvontaa ja järjestötoimintaa, vahvistaa vuorovaikutusta marttojen, suuren yleisön ja median suuntaan, sekä ylläpitää Marttojen asemaa Suomen luotetuimpana neuvontajärjestönä. Brändikirja ohjaa piirin viestintää ja visuaalista ilmettä.

Tavoitteet

- Viestintä mahdollistaa erilaisia, vaikuttavia ja sisältölähtöisiä kohtaamisia.
- Yhdenvertaisuus näkyy vahvasti viestinnässämme.
- Asiakkuudenhallinta on kiinteä osa kohdennettua ja laadukasta viestintää.
- Viestintää analysoidaan ja saatuja tuloksia käytetään kehittämisen lähtökohtana ja perustelemaan tehtäviä valintoja.
- Piirillä on riittävät resurssit viestinnälle.

Toimenpiteet

- Piiri viestii aktiivisesti ja monikanavaisesti toiminnastaan.
- Marttojen brändiä vahvistetaan viestinnällisellä kampanjalla.
- Piiri käyttää Marttaliiton ja piirien yhteistä sähköistä viestintäkalenteria.

MARTTOJEN MOBIILISOVELLUS LUO YHTEISÖLLISYYTTÄ

Vuoden teeman mukaisesti Martat kohtaavat ja mahdollistavat kohtaamisia myös uusia kanavia hyödyntäen. Marttojen oma mobiilisovellus tuo uusia ja vanhoja Marttoja sekä marttailusta kiinnostuneita yhteen saman virtuaalisen katon alle.

Mobiilisovelluksen sisällöntuotannossa painotetaan vuonna 2022 yhdenvertaisuuden ja mukaan ottamisen teemoja, joita huomioidaan esimerkiksi kampanjasisällöissä, ajankoh-
taisissa uutisissa ja vinkeissä. Sisällöissä korostetaan hyvän arjen kuulumista kaikille ja tavoitellaan erityisiä kohderyhmiä, kuten omilleen muuttaneita nuoria, eronneita ja yksinhuoltajia. Sovelluksen Martta-yhteisössä vahvistetaan kohtaamisen ja empatian elementtejä ja mietitään, miten Marttojen osaamista ja osallisuutta voidaan sovelluksessa vahvistaa ja tuoda esiin luomalla digitaalisen vapaaehtoisuuden muotoja.

Tavoitteet

- Tavoittaa uusia kohderyhmiä kotitalousneuvonnan piiriin.
- Monipuolistaa Martta-yhteisöä.
- Luoda iloa arkeen kannustamalla sovelluksen käyttäjiä osallistumaan yhteiseen toimintaan.
- Vahvistaa kohtaamisen ja yhteisöllisyyden tunnetta sekä Martta-identiteettiä.
- Kasvattaa osallistumista Marttojen maksullisiin sisältöihin, kuten ruokakurssille.
- Lisätä jäsenmäärää.

Toimenpiteet

- Piiri viestii aktiivisesti Marttojen mobiilisovelluksesta omissa kanavissaan ja tapahtumissaan sekä esitellessään järjestön toimintaa.
- Käyttäjähankintaa tehdään kohderyhmäkohtaisesti sosiaalisen median kanavien, strategisten kumppanuuksien ja jäsenetujen avulla.

CRM-HANKKEEN AVULLA OTETAAN MARTTOJEN ASIAKKAAT HALTUUN

Marttojen laaja asiakaskunta koostuu jäsentemme lisäksi erilaisista organisaatioista sekä yksityishenkilöistä, jotka käyttävät suoraan tai välillisesti palveluitamme. Vuonna 2021 käyttöönotetun asiakkuudenhallinta- eli CRM-järjestelmän kehitystöitä jatketaan ja siitä saadaan toimintavuoden aikana täydet tehot irti. Kun asiakastiedon hallinta paranee, pystymme tunnistamaan mitä kukin asiakkaamme meiltä kaipaa ja ketkä voisivat olla kiinnostuneita palveluistamme. Lisäksi järjestelmä helpottaa toimintaamme, kun aiemmin eri paikkoihin pirstaloitunut tieto asiakkaistamme löytyy yhteisestä työkalusta. Näin voimme myös varmistaa asiakkaidemme tietojen tietoturvallisen käsittelyn.

Tavoitteet

- Järjestelmä tarjoaa lisää työkaluja Marttojen asiakasymmärryksen ja osaamisen tukemiseksi.
- Asiakas- ja sidosryhmätietojemme tallentaminen vakiintuu Marttojen toimintavaksi.
- CRM-järjestelmän kehitys jatkuu.

Toimenpiteet

- Jäsentietojen ja lehtitilausten hallinnointi siirretään täysipainoisesti uuteen järjestelmään.
- CRM-järjestelmän käyttö laajennetaan yhdistyskäyttäjille ja yhdistysten uusi käyttöliittymä otetaan käyttöön.

Martat-lehti on jokaisen martan jäsenetu

Martat-lehti ilmestyy 6 kertaa vuodessa. Lehden sisältö ja ulkoasu noudattavat vuonna 2020 toteutetun lehti uudistuksen linjauksia, lukijatutkimuksen tuloksia ja marttabrändiä. Lehti on jokaisen martan jäsenetu.

Tavoitteet

- Lehti rohkaisee jäseniä sitoutumaan järjestöön ja löytämään oman tapansa olla martta.
- Lehti pitää jäsenet ajan tasalla järjestön tapahtumista ja linjasta.
- Lehti tarjoaa kiinnostavaa sisältöä elämään, tukee jäsenyyttä ja yhdistysten toimintaa, lisää järjestön näkyvyyttä ja vahvistaa Marttojen brändiä.
- Martat-lehti syventää toimintavuoden teemoja, antaa uusia näkökulmia ja keskustelunaiheita sekä kuulee lukijoita ja antaa heille näkyvyyttä ja kuuluvuutta.
- Yhdistyksistä kertovat jutut motivoivat marttoja ja palkitsevat aktiivisia osallistujia.
- Lehti toimii järjestön muistina. Vuosikerroista voidaan pitkänkin ajan jälkeen hahmottaa, mitä järjestöllä oli meneillään kyseisenä vuonna.
- Arvioida, millainen julkaisumuoto on Martat-lehdelle tulevaisuudessa paras.

Toimenpiteet

- Kohtaamista ja yhdenvertaista arkea käsitellään eri toiminta-alueiden kautta: yhdistys- ja järjestötoiminnassa, ruoassa ja ravitsemuksessa, puutarhassa, kodinhoidossa ja -taloudessa, kansainvälisessä toiminnassa ja käsitöissä. Jutut ja laajemmat juttusarjat suunnitellaan yhdessä kyseisistä alueista vastaavien henkilöiden kanssa.
- Lukijoita motivoidaan toimimaan ja heille annetaan esimerkkejä hyvistä ratkaisuista ja aktiivisesta jäsenyydestä.

- Lehden ilmestymisaikataulussa otetaan huomioon järjestön isot tapahtumat, esimerkiksi sienipäivä ja Marttailuviikko, niin että tapahtumissa on lehden aineisto käytössä. Oikein ajoitetut jutut tukevat toimintaa piireissä ja yhdistyksissä.
- Lehden välityksellä Marttojen aineistot, tapahtumat ja tempaukset saadaan tiedoksi jäsenistölle yhtäaikaiseksi ja laajemmankin yleisön tietoisuuteen.
- Selvitetään mahdollisuuksia sähköisen Martat-lehden julkaisemiseksi.

Martta-akatemia ja koulutuspalvelut

Uuden oppiminen innostaa, kannustaa ja antaa uskoa omiin kykyihin. Arjen taidot ja tiedot tuovat turvallisuutta ja luovat yhteenkuuluvaisuuden tunnetta. Yhdessä tekeminen ja opiskelu on hauskaa ja samalla oppii uutta. Tuemme elinikäisen oppimisen periaatteella yksilöllistä kehitystä ja kykyä toimia yhteiskunnassa.

Martta-akatemia tarjoaa kaikille mahdollisuuden jatkuvaan itsensä kehittämiseen sekä yhteistyö- ja tulevaisuustaitojen vahvistamiseen. Martta-akatemiassa tarjotaan monipuolisesti kotitalousneuvonnan ja järjestötoiminnan kursseja, koulutuksia ja webinaareja.

Tavoitteet

- Yhdessä tekeminen ja oppiminen on hauskaa ja se tukee osallisuutta ja tasavertaisuutta.
- Koulutuspalvelut ovat helposti saavutettavia ja huomioivat myös erityisoppijat.
- Uuden oppiminen vahvistaa kansalaistaitoja.
- Martta-akatemia mahdollistaa uuden oppimisen ja kohtaamisia.
- Martta-akatemian palvelut ja sisällöt on saatu vakiinnutettua ja jatkokehittäminen käynnistyy.
- Asiakastyytyväisyys paranee ja asiakkuuksien määrä kasvaa. Aktiivisten käyttäjien määrä kasvaa 20 prosenttia. Martta-akatemian käyttäjät suosittelevat palveluja.
- Avoimet koulutuspalvelut vähentävät yhteiskunnan eriarvoistumista.
- Henkilöstökoulutus ja valmennukset vahvistavat henkilöstön osaamista.
- Valmennukset auttavat jakamaan kokemuksia ja osaamista. Vuorovaikutteinen ja osallistava yhteiskehittäminen vahvistaa yhteisiä toimintatapoja ja toiminnan tavoitteita.
- Opintoihin liittyvää osaamisen tunnustamista kehittyy ja vahvistuu.

Toimenpiteet

- Uudet koulutusmallit, harrastaja- ja osaajakoulutus korvaavat aikaisemmat marttaopinnot. Taitoavaimet, harrastusmerkit ja osaajapassit tulee suorittaa loppuun vuoden 2022 aikana. Uudet harrastajakoulutus ja osaajakoulutus pilotoidaan vuoden 2022 aikana ja ne avataan kaikille opinnoista kiinnostuneille 2023.
- Martta-akatemian koulutuspalvelut ovat kaikille avoimia. Opintoja voivat suorittaa kaikki, jotka ovat kiinnostuneita sisällöstämme ja itsensä kehittämisestä.
- Piiri kannustaa ja innostaa alueensa marttoja harrastaja- ja osaajakoulutuksiin sekä käyttämään Martta-akatemiasia.
- Marttaliitto tuottaa kaikille avoimia ja maksuttomia webinaareja sekä opintokursseja. Kurssitarjottimen kurseista tuotetaan digitaalisia aineistoja ja kursseja.
- Piirit tarjoavat Martta-akatemiassa maksullisia neuvontapalveluja ja kursseja. Piirit hoitavat tapahtumat itsenäisesti ja niille annetaan tarvittava tuki toimintojen ja palvelujen kehittämiseen.
- Yhdistyksillä on mahdollisuus käyttää Martta-akatemiasia virtuaalisiin tapaamisiin joko oman yhdistyksen kesken tai muodostaa erilaisia virtuaaliyhteisöjä.
- Marttaliitto toteuttaa henkilöstölle, luottamusjohtolle sekä jäsenistölle koulutuksia ja valmennuksia Martta-akatemiassa.

- Koulutustoiminnan ja valmennusten kehittämisessä keskiössä on asiakaskokemus. Kehittämisessä hyödynnetään palvelu- ja koulutusmuotoilua.
- Koulutuksista, joiden sisältö ja toteutus mahdollistaa osaamispisteet, tehdään opintojaksomalli Si-visverkkoon. Opintoja suorittaneille tarjotaan mahdollisuus linkittää opinnot Koski-palveluun, joka on Opetushallituksen ylläpitämä kansallinen opintorekisteri. Osaamispisteiden lisäksi mahdollistetaan opiskelijoille Open Badge osaamismerkki. Digitaalinen osaamismerkki perustuu standardiin, joka kuvaa oppijan osaamista, tietoa, taitoa ja asenteita ja näyttää ne todeksi.

Yhteistyö ja osaaminen voimavarana

Haluamme marttajärjestön olevan arvostettu organisaatio, jossa osaavat ja motivoituneet luottamushenkilöt, muut vapaaehtoiset ja työntekijät toimivat yhteistyössä asetettujen päämäärien edistämiseksi

Tavoitteet

- Marttajärjestön henkilöstö ja vapaaehtoiset tuntevat järjestön strategian ja kykenevät toteuttamaan sen tavoitteita toiminnan kaikilla osa-alueilla.
- Toimimme yhdistykset, piirit ja liiton kattavassa yhteistyössä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Tietohallinnon työvälineiden ja viestinnän osaamista parannetaan kaikkien toimijaryhmien osalta.
- Otamme toimintaympäristön muutokset huomioon eri toimijoiden vastuualueista ja tarvittavasta työ- jaosta päätettäessä.
- Marttajärjestö on yhdenvertainen työpaikka, joka tarjoaa työskentelymahdollisuuksia erilaisille ja erilaisissa elämäntilanteissa oleville henkilöille.
- Pidämme huolta henkilöstön työhyvinvoinnista ja työterveydestä.

Toimenpiteet

- Toimenkuvat sekä toimi- ja päätösvaltuudet ovat selkeät.
- Henkilöstön osaamista vahvistetaan sekä järjestön sisäisellä valmennuksella että ulkopuolisella koulutuksella.
- Työtyytyväisyyttä ja työhyvinvointia mitataan säännöllisesti.

Talous mahdollistaa toiminnan

Piirin toimintaedellytykset turvataan pitämällä talous tasapainossa pitkäjänteisesti siten, että toimintakulut eivät ylitä tuottojen määrää.

Tavoitteet

- Piirin talous on tasapainossa.
- Piirin rahoituspohjaa laajennetaan.
- Toiminnan kustannustehokkuutta parannetaan.

Toimenpiteet

- Piirille laaditaan realistinen talousarvio, jonka toteutumista varmistetaan kurinalaisella talouden hoidolla ja säännöllisellä raportoinnilla.
- Kirjanpito on ajantasaista ja tilinpäätökset moitteettomia.
- Taloudesta raportoidaan hallitukselle sovitulla jaksotuksella.
- Ulkopuolisen hankerahoituksen määrää kasvatetaan.
- Kurssitoiminnan määrää kasvatetaan ja neuvontapalveluiden myyntiä tehostetaan.

- Varainhankinnan ja asiakasmaksullisen toiminnan osuutta kasvatetaan jatkamalla palvelujen tuot-
teistamista ja lisäämällä palvelujen tarjontaa.

Mittarit

Piirin vuoden 2022 toiminnalle on määritelty ydinmittarit. Kohdennettua toimintaa mitataan erillisillä mitta-
reilla.

Vuoden 2022 ydinmittarit ovat:

- Jäsenmäärä. Tavoitetaso: Jäseniä liittyy enemmän kuin eroaa.
- Riittävä määrä kontakteja yhdistykseen. Tavoitetaso: 80 % yhdistyksistä kontaktoitu
- Kasvokkaiseen ja digitaaliseen neuvontaan osallistuvien määrä. Tavoitetaso: **xxx**.
- Neuvonnan koettu hyödyllisyys. Neuvonta lisää arjen taitoja sekä terveellisiä ja kestäviä valintoja ja
käyttäytymistä. Asiakkaat oppivat uusia asioita. Osallistujapalautte. Tavoitetaso 4/5
- Asiakkaat suosittelevat kurseja. Osallistujapalautte. Tavoitetaso 4/5.
- Piirin talousarvio ja tilinpäätös. Tavoitetaso: Talousarvion mukainen tulos.

Valtakunnallinen tapahtumakalenteri 2022

22.4.	Marttaliiton vuosiseminaari
16.-22.5.	Marttailuviikko
Kesä- tai elokuu	Avoimet puutarhat
26.7.	Martan päivä
27.8.	Marttojen valtakunnallinen sienipäivä
28.8.-5.9.	Sieniviikko ja sieniretket yhdessä Suomen Ladun paikallisten yhdistysten kanssa
13.9.	Maailman suurin marttailta on sadonkorjuujuhlat
Lokakuu	Lokakuu on puurokuu

Marttaliitto, piirit ja yhdistykset osallistuvat vuoden aikana myös muihin tapahtumiin, teemaviik-
koihin ja messuille.